

אֵלֶּזְנֹת

הס"ד, אֵלֶּיוֹן רכ"א

לְשׁוֹנֵנוּ שְׂפָת

פְּרֻשַׁת וַיְחִי

זה שלא נהנו מהעולם, וכדבריו הנפלאים של הרב הקדוש רבי פנחס הלוי זיע"א, בעל ההפלאה, אותם העלה בהקדמתו 'פתחא זעירא' לספרו 'המקנה' (אות לו):

ואם גבר עליו היצר הרע בבחינת התאווה, יבשהו בעסק התורה, שהוא משובר כח התאווה, כמו שאיתא (אבות פ"ו מ"ד) 'כך דרכה של תורה פת במלח תאכל', ענינו כי לא יזכה בכתר תורה עד כי יפנה תאוות הגופניות מלבו ויסתפק באשר ימצאהו השי"ת אם רב אם מעט. וכן כתבו התוספות בכתבות (קד. בד"ה לא נהניתי אפילו באצבע קטנה) דאמרין במדרש 'עד שאדם מתפלל שיכנס תורה לתוך גופו יתפלל שלא יכנסו מעדינים לתוך גופו' וכו', כבר כתבנו שם בחידושינו מענין זה, והוא בחינת 'יעקב אבינו', דכתיב 'יעקב איש תם ישב אהלים' כי במעוט תאוותו לא היה חסר לפשו כלום, כמו שפרש רש"י מה שאמר יעקב 'וכי יש לי כל' כדכתיב 'כי אין מחסור ליראיו' לך היה נקרא 'איש תם', ועל ידי זה היה 'ישב אהלים' של תורה.

'ולא נהניתי אפילו באצבע קטנה'

והיטב דבר בזה הרב הקדוש רבי צדוק הפנה מלבין זיע"א בספרו 'פרי צדיק' (פרשת קדושים אות ח): כמו רבנו הקדוש שאמר על עצמו 'ולא נהניתי אפילו באצבע קטנה', וכבר הקשה בתוספות (ע"ז יא.) ממה שאמרו (ברכות נו.) שלא פסקו מעל שלחנם [לא צנון ולא חזרת ולא ששואין, לא בימות החמה ולא בימות הגשמים]. אך הפרוש, שהיה יעקב אבינו ע"ה שלא הרגיש שום הנאה והיו כל הנאותיו בקדושה כאדם הראשון קודם החטא, ומשום הכי יעקב אבינו לא מת (כמו שאמרו תענית ה.) וכן רבנו הקדוש בא כל ביה שמתי לביתה (כתובות גג.) ואיתא בספר חסידים (סימן תתשכט) שפטר הרביים בקדוש ידי חובתן, ולא כשאר מתים שהם חפשיין מן המצות, שהיה דינו כחי שלא מת כלל.

'מעט ורעים' - שלא נהנה מכל מה שהיה לו

על פי הארות יקרות הללו יעלה ויבוא בדינו לפתח חרף אל הבנת דברי הפסוקים (בראשית מז ח-ט): ויאמר אל פרעה אל יעקב כמה ימי שני חייך. ויאמר יעקב אל פרעה ימי שני מגורי שלשים ומאת שנה מעט ורעים

'גלגול שלג' בדרך נסתרת

ספר הרב הקדוש רבי נחום מרדכי מטשורטקוב זיע"א, ביום ג' חשוון תרנ"ץ, יומא דהולוא של זמנו הגדול הרב הקדוש רבי ישראל מרוזין זיע"א (דורש טוב' עמ' קג מאמר א):

ויספר עוד מוקני מרוזין ז"ל, מענין 'גלגול שלג' שעשה בדרך נסתרת, שיצא פעם במוצאי שבת ביחד עם חסידיו בליל חרף בהיר לקדוש לבנה כשהלבנה האירה יפה אבל שרר בחוץ כפור עז שהקפיא את העצמות. וזמני עמד שעה ארקה מאד דבוק במחשבותיו הקדושות בלא ניע. ואף לאחר שכלם כבר גמרו לומר הברכה, עוד הוא נצב על מקומו כל הזמן. ולאחר שסיים נתן האות למקהלה שפתחה בזמר 'טובים מאורות' ואחרי זה חזר לאסו לחורו. ואז נודע שהמגפים היפים והמהדרים שהיו לרגליו, עשויים מעור יקר של צבי, היו ללא סוליות. וזה נתברר מתמי הדם שנחרתו בשלג הצח, שפסע עליו זמני מרוזין ז"ל, ובאפן זה קים בצורה נסתרת 'גלגול שלג'.

לא נהנה מהעולם הזה אפילו כחוט השערה

בשעת פטירת הרב הקדוש רבי ישראל מרוזין זיע"א מהעולם, היו מלותיו האחרונות לפני יציאת נשמתו הקדושה: הגמרא במסכת כתובות (קד.) מספרת על רבנו הקדוש, רבי יהודה הנשיא: 'בשעת פטירתו של רבי, זקף עשר אצבעותיו כלפי מעלה, אמר: רבנו של עולם, גלוי וידוע לפניך שיגעתי בעטר אצבעותי בתורה ולא נהניתי אפילו באצבע קטנה'. ואלו אני אומר שלא נהניתי מהעולם הזה אפילו כחוט השערה. ואכן, עוד שנים קודם לכן, כבר העיד בו ברבנו הרב הקדוש רבי צבי הירש הכהן מרימנוב זיע"א: אני משיג כיצד זה האדם מסגל לרצות בכל הכסף שבעולם ובכל הפבוד שבעולם וגם לשעה קלה אין לו כונה אחרת וזולת כבוד הבוהא והיהדות (על צדיקים ועל חסידים' עמוד 31).

רבי יהודה הנשיא היה משרש יעקב אבינו

וידוע מהספרים הקדושים כי רבי יהודה הנשיא היה משרש יעקב אבינו, עד שנתנו רמז ואמר 'הנשיא' ראשי תבות: 'הוא ניצוץ של יעקב אבינו' (מגלה עמוקות, ואתחנן, אות פג), וביחוד היה בשניהם ענין

היו ימי שני חיי ולא השיגו את ימי שני חיי אבתי בימי מגוריהם. ורבותינו הקשו על דבר אומרנו בן בלשון 'מעט ורעים'. אך לפי הנזכר, יתכן לפרש כי יעקב אבינו בא להשיענו כי הגם שהיה לו כמה וכמה מקניי העולם הזה 'שור וחמור צאן ועבד ושפחה' (בראשית לב ו), מכל מקום אליבא דאמת היו שנותיו 'מעט ורעים' ממה שנוגע לבחינת עולם הזה, לפי שלא נהנה מהעולם הזה אפילו באצבע קטנה וכחוט השערה.

וכפי שבראה בקשתו של יעקב אבינו (בראשית כח ט): וידר יעקב נדר לאמר אם יהיה אלהים עמדי ושמרני בדרך הזה אשר אנכי הולך ונתן לי לחם לאכל ובגד ללבוש. ושבת בי בטלום אל בית אבי והיה ה' לי לאלהים. לא בקש יעקב כל דבר ממותרות והנאות העולם הזה כי אם צרכיו החיוניים בלבד, לחם לאכול ובגד ללבוש ולא יותר מכה, לפי שלא היה ברצונו להנות מהעולם הזה כלל.

רבנו הקדוש היה ניצוץ יעקב אבינו

ובזה נמצא טוב טעם ודעת בדברי המדרש (בראשית רבה צו ה): בחיי היה דר בצפורי שבע עשרה שנה והיה קורא על עצמו ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה - ויהיה יהודה בצפורי שבע עשרה שנים.

כי אכן רבנו הקדוש שהיה ניצוץ יעקב אבינו ע"ה, מהלך בדרכו הקדושה, להיות ימיו טובים לטובה, להתיחד במדה טובה זו שלא להנות מהנאות העולם הזה. ולפי שהיו אלו שנותיו השלוות של רבנו הקדוש, לאחר שסבל יסורים רבים פמבאר בגמרא (ב"מ פה): אמר רבי חביבין יסורין, קבל עליה תליסר שני, שית בצמירתא ושבע בצפרנא. ואמרי לה: שבעה בצמירתא ושית בצפרנא. וראה בגמרא שם תאור יסוריו הנוראים של רבנו הקדוש. את השנים השלוות הקביל רבנו הקדוש לשנים השלוות של יעקב אבינו במצרים. להודיענו בא כי אמנם היו אלו שנים שלוות, גם אם בהן היו כל חיייהם מקשה אחת של עבודת השם ללא פניות וללא הנאות עצמיות, ואדרבה גם כל מה שהיה עומד לרשותם, מכל טוב הארץ, היו מעלין הכל לשמים, שכל מעשיהם היו לכבוד שמים.

(מתוך הספר ספיר ויהלום - להרב הגאון רבי מנחם מנדל פומרנץ שליט"א)

חידון אֵלֶּזְנֹת - נושא פרסים באיזה הקשר מזכרים דגים בפרשה זו?

פתרון החידה - פרשת האיזני:

ש. איזה עוף מוזכר בפרשה זו?
ת. הנשר מוזכר בדברים לב, יא.

שם הזוכה בסידור מתיבתא מנחה מעריב בהוצאת "עוז והדר":

פרשת האיזני:
ה' ישראל כהן מבני ברק.

פתרון החידה וכן שם הזוכה, יפורסמו א"ה בגליונות הבאים

הפותרים נכונה יכנסו להגרלה א"ה
על סידור מתיבתא מנחה מעריב בהוצאת "עוז והדר".
את הפתרונות יש לשלוח אלינו עד ליום שני

למספר פקס: 077-470-26-81

או למייל: magdenot@gmail.com

נא לכתוב שם, כתובת מדויקת וטלפון.
בראש הדף לציין "עבור חידון לנוער".

